

Wójcik, Zbigniew

Radziecki Podkomitet Międzynarodowego Komitetu Historii Geologii

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 18/1, 214-215

1973

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

narchii Habsburskiej w XIX w. (J. Breu), *Mapy Diaconusa Lazara* (S. Rado), *Dawnych map hiszpańskich Ameryki Północnej* (F. Vasquez Maure), *Kartografii woj-skowej Ameryki Północnej* (J. B. Harley, H. Wallis).

J. Bb.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES GEOLOGICZNY W KANADZIE

W dniach 21—30 sierpnia 1972 r. odbył się w Montrealu XXIV Międzynarodowy Kongres Geologiczny, który zgromadził rekordową liczbę uczestników z około 90 krajów (5001 osób). Poza posiedzeniami plenarnymi obrady toczyły się w 16 sekcjach: geologii prekambru, petrologii, tektoniki, złóż mineralnych, surowców bitumicznych, stratygrafii i sedymentologii, paleontologii, geologii morskiej, geofizyki eksploracyjnej, geochemii, hydrogeologii, geologii czwartorzędu, geologii inżynierskiej, mineralogii, planetologii i zastosowania komputerów w geologii. Ponadto w czasie kongresu zorganizowano szereg sympozjów, a m.in. i sympozjum historii teorii dotyczących geologii prekambru, na którym wygłoszono na trzech specjalnych posiedzeniach dwadzieścia referatów. Sympozjum zostało zorganizowane przez Międzynarodowy Komitet Historii Nauk Geologicznych.

Podczas kongresu odbyły się również dwa posiedzenia Międzynarodowego Komitetu Historii Nauk Geologicznych, na których przedyskutowano dotychczasową działalność tego Komitetu od czasu poprzedniego Międzynarodowego Kongresu Geologicznego (który odbył się w Pradze w 1968 r.) i plan dalszej pracy. Dokonano również wyboru nowych władz. W niezmiennym składzie, na okres dalszych czterech lat wybrani zostali: przewodniczący — prof. W. W. Tichomirow (ZSRR), zastępcy przewodniczącego: dla Europy — prof. R. Hooykas (Holandia), dla Ameryki — prof. G. W. White, dla Azji i Afryki — prof. B. C. Roy, generalny sekretarz — prof. K. Maślankiewicz (Polska). Wybrano również 13 nowych członków-korespondentów Komitetu, w tym z Polski: prof. A. Halicką, prof. A. Kleczkowskiego i doc. Z. Wójcika.

W czasie kongresu odbyło się również sympozjum poświęcone historii mineralogii, zorganizowane przez Komisję Nauczania Międzynarodowej Asocjacji Mineralogicznej przy współpracy Międzynarodowego Komitetu Historii Nauk Geologicznych. Z ośmiu wygłoszonych referatów na uwagę zasługują referaty o naukowych pracach Łomonosowa i ich znaczeniu dla rozwoju mineralogii w XVII w. oraz o osiągnięciach wybitnych krystalografów i mineralogów XIX stulecia.

Uchwałą Kongresu postanowiono, że następny Międzynarodowy Kongres Geologiczny odbędzie się w 1976 r. w Australii.

K. M.

ZSRR

RADZIECKI PODKOMITET MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU HISTORII GEOLOGII

Istniejący od 1967 r. Międzynarodowy Komitet Historii Geologii (INHIGEO), któremu przewodniczy prof. W. W. Tichomirow, przystąpił ostatnio do organizacji krajowych podkomitetów. W sierpniu 1971 r. podczas Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki w Moskwie radzieccy historycy geologii na specjalnym zebraniu

wypowiedzieli się za koniecznością powołania krajowego biura do koordynacji prac INHIGEO w ZSRR.

Dnia 29 marca 1972 r. odbyło się w Moskwie zebranie, na którym ukonstytuowało się Biuro Radzieckiego Podkomitetu INHIGEO. Przewodniczącym został kierownik Gabinetu Historii Geologii Uniwersytetu Moskiewskiego D. I. Gordiejew, zastępcami przewodniczącego I. W. Batjuszkowa i W. S. Jabłokow, członkiem biura W. W. Tichomirow, a sekretarzem M. M. Romanowa.

Na zebraniu konstytucyjnym zapoznano się przede wszystkim z ostatnimi osiągnięciami historyków geologii, a także wytyczono problematykę prac Radzieckiego Podkomitetu na najbliższą przyszłość. W związku z tym wysłuchano omówienia działalności INHIGEO (przedstawił W. W. Tichomirow), oraz wyników obrad Podsekcji Historii Geologii XIII Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki w Moskwie w 1971 r. (przedstawiła I. W. Batjuszkowa). Ponadto D. I. Gordiejew wygłosił referat *Spoleczna funkcja historii nauk geologicznych, ważniejsze problemy i zadania z tego zakresu*. Postanowiono także organizować doroczne spotkania historyków geologii tego kraju w różnych ośrodkach naukowych (Kijów, Nowosybirsk, Baku).

Lista członków Podkomitetu Radzieckiego INHIGEO przyjęta na zebraniu w dniu 29 III 1972 liczy 28 osób i zostanie w najbliższym czasie powiększona o 30%. Niektórym członkom Podkomitetu powierzone zostały funkcje kuratorów, z zadaniem organizacji pracy w większych skupiskach osób zainteresowanych historią nauk geologicznych. W Leningradzie, Nowosybirsku i Władywostoku — Rosyjska FSRR, Kijowie i Lwowie — Ukraińska SRR, Mińsku — Białoruska SRR, Wilnie — Litewska SRR, Baku — Azerbajdżańska SRR, Jerewanie — Armeńska SRR, Tibilisi — Gruzińska SRR i Taszkencie — Uzbecka SRR (kuratorstwo obejmuje historyków geologii z republik środkowoazjatyckich).

Radziecki Podkomitet INHIGEO zrzesza wielu wybitnych specjalistów oraz młodych entuzjastów historii nauk geologicznych. Poza członkami Biura wymienię choćby historyka krystalografii I. I. Szafranowskiego, autorkę prac o koncepcjach geologicznych w XIX w. A. I. Rawikowicz, specjalistkę w zakresie badań geologicznych w Rosji w XIX w. N. N. Barchatową, znawcę badań polskich w Karpatach Wschodnich O. S. Wiałowa. Wiele z członków radzieckiego Podkomitetu INHIGEO uczestniczy w pracach sympozjum polsko-radzieckiego pn. *Historia rosyjsko-polskich kontaktów w dziedzinie geologii i geografii*. Inni pisali o badaniach polskich geologów na terenie Rosji i ZSRR.

Pragnę nadmienić, że Podkomitet INHIGEO w ZSRR przystąpił już do pracy nad częścią radziecką *Ogólnej (światowej) historii nauk geologicznych*. Skład członków tej organizacji oraz jego aktywne Biuro pozwala sądzić, że praca ta będzie nowoczesnym opracowaniem zespołowym i ukaże się stosunkowo szybko.

Zbigniew Wójcik

Stany Zjednoczone

AMERYKAŃSKI MALENIEC

Jednym z najciekawszych zabytków techniki, zachowanym w historycznym zakładzie w Maleńcu, jest maszyna do produkcji gwoździ sprzed 125 laty, zapewne najstarsza zachowana maszyna tego rodzaju.

W Stanach Zjednoczonych jednakże metodami niewiele odbiegającymi od malenieckich pracują obecnie trzy fabryki gwoździ. Jedna z nich, należąca do Tremont